

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING VOOR DE BACHELOROPLEIDING RECHTS-GELEERDHEID van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, zoals bedoeld in artikel 7.13 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, voor het studiejaar 2022/2023, vastgesteld door het Faculteitsbestuur van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Maastricht

Hoofdstuk 1

RI22.00049

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de toetsing van de door de Faculteit der Rechtsgeleerdheid verzorgde bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid. Deze regeling geldt voor studenten die met ingang van academisch jaar 2020/2021 of later aanvangen met hun opleiding. Voor studenten die met ingang van academisch jaar 2019/2020 of eerder zijn aangevangen met hun opleiding geldt de overgangsregeling van bijlage 1.

Artikel 2

Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. WHW: de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek;
- b. student: persoon die is ingeschreven aan de Universiteit Maastricht voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de toetsing van een van de opleidingen;
- c. toets: geheel van deeltolsten ter afsluiting van een onderwijseenheid;
- d. tentamen: mondelinge of schriftelijke (deel)toets die aan de hand van een aantal (open en/of gesloten) vragen toetst of de student de leerdoelen bereikt heeft;
- e. examen: geheel van toetsen ter afsluiting van de opleiding
- f. studielast: de bacheloropleiding kent een studielast van 180 studiepunten; elk studiepunt staat daarbij voor een studielast van 28 uren;
- g. Examencommissie: de Examencommissie, bedoeld in artikel 7.12 WHW;
- h. Opleidingsdirecteur: de functionaris, bedoeld in de tweede volzin van artikel 9.17, eerste lid, WHW;
- i. Examinator: degene die als zodanig is aangewezen door de Examencommissie conform artikel 6.4 Faculteitsreglement;
- j. Faculteit: organisatorische eenheid binnen de Universiteit Maastricht waar onderwijs wordt verzorgd en onderzoek wordt verricht;
- k. Opleidingsinstituut: het opleidingsinstituut in enge zin, zijnde de afdeling binnen de Faculteit die administratieve en organisatorische ondersteuning biedt aan het onderwijsproces.

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Hoofdstuk 2

TOELATING

Artikel 3

Vooropleidingseisen

1.

Een persoon wordt tot de opleiding toegelaten indien deze in het bezit is van een VWO-diploma bedoeld in artikel 7.24 WHW, dan wel indien deze op de grond van artikel 7.28 WHW hiervan is vrijgesteld.

2.

De bezitter van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een erkende instelling voor hoger onderwijs in Nederland is toelaatbaar tot de bacheloropleidingen.

Artikel 4

Colloquium doctum voor de opleiding Rechtsgeleerdheid

1.

Het toelatingsonderzoek, als bedoeld in artikel 7.29 van de WHW, bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. het schriftelijk beantwoorden van vragen over een tekst in twee vreemde talen;
- b. het maken van een opstel in de Nederlandse taal naar aanleiding van één of meer artikelen uit een door de colloquium doctum commissie gekozen periodiek, dan wel het verklaren van zulk een artikel, naar keuze van de colloquium doctum commissie;
- c. het mondeling beantwoorden van vragen over de Nederlandse en algemene geschiedenis en vragen ter toetsing van het analytisch vermogen.

2.

De colloquium doctum commissie stelt nadere regels over het toelatingsonderzoek.

Artikel 5

Taaltoets Nederlands

Voor toelating tot de opleiding Rechtsgeleerdheid dient de examinandus die beschikt over een diploma van een niet-Nederlandstalige opleiding op grond waarvan volgens artikel 7.28 lid 2 WHW vrijstelling verleend kan worden van de in artikel 7.24 lid 1 WHW bedoelde vooropleidingseis, ten genoegen van de Examencommissie het bewijs van voldoende beheersing van de Nederlandse taal te leveren, alvorens de vrijstelling daadwerkelijk wordt verleend. Het bewijs van voldoende taalvaardigheid wordt geleverd door het overleggen van een NT2-certificaat dan wel een vergelijkbaar bewijs van taalvaardigheid.

Artikel 6

Pre-masteropleiding voor afgestudeerden hbo-Rechten

1.

Kandidaten die met succes een bacheloropleiding hbo-Rechten hebben behaald kunnen zich aanmelden voor toelating tot de pre-masteropleiding voor afgestudeerden hbo-Rechten. De pre-masteropleiding voor afgestudeerden hbo-Rechten bestaat uit het volgen van bepaalde onderwijseenheden van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid en het schrijven van een eindwerkstuk. De invulling van de pre-master voor afgestudeerden HBO-Rechten is in een aparte OER uitgewerkt.

2.

Na succesvol afronden van de pre-masteropleiding voor afgestudeerden hbo-Rechten is de student in staat om de in de OER pre-master voor afgestudeerden hbo-rechten vermelde masteropleidingen te doorlopen.

Hoofdstuk 3

INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING

Artikel 7

Vorm van de opleiding

1. De opleiding wordt verzorgd in voltijd.
2. De opleiding start eenmaal per jaar in september.

Artikel 8

Taal waarin de opleiding wordt verzorgd

1. Het onderwijs wordt hoofdzakelijk verzorgd in de Nederlandse taal.
2. Bij het onderwijs en toetsing van de opleiding kan tevens gebruik gemaakt worden van de Engelse taal.
3. Bij het inrichten van het onderwijs kan ook gebruik gemaakt worden van literatuur in een taal anders dan het Nederlands en het Engels.
4. Zie bijlage 2 voor nadere toelichting.

Artikel 9

Doel van de opleiding

De bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid beoogt de student in het kader van het Maastrichtse onderwijsconcept academisch te vormen en een zodanige basiskennis, vaardigheden en inzicht op het gebied van de Rechtsgeleerdheid bij te brengen dat de student in staat is tot een zelfstandige beroepsuitoefening in beroepen waarvoor een bachelordiploma afdoende is en met goed gevolg de masteropleiding Nederlands recht dan wel een andere aansluitende masteropleiding kan doorlopen. Te dien einde bereikt de student bij voltooiing van de opleiding de eindtermen zoals opgenomen in bijlage 4 die onverkort deel uitmaken van deze regeling.

Artikel 10

Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 ECTS waarbij 1 ECTS correspondeert met een studielast van 28 uur.

Artikel 11

Samenstelling opleiding Rechtsgeleerdheid

1. Het eerste jaar van de opleiding Rechtsgeleerdheid omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:
  - a. Semester 1 (onderverdeeld in 2 casussen) met daarin inbegrepen de volgende onderwijseenheden:
    1. Inleiding Grondslagen en Methoden van het Recht (3 ECTS) – MET1100
    2. Inleiding Privaatrecht (10 ECTS) – PRI1101
    3. Inleiding Bestuursrecht (5 ECTS) – PUB1101
    4. Inleiding Belastingrecht (2 ECTS) – TAX1101
    5. Vaardighedentraining I (6 ECTS) – MET1101
  - b. Semester 2 (bestaande uit 1 casus) met daarin inbegrepen de volgende onderwijseenheden:
    1. Inleiding Strafrecht (10 ECTS) – CRI1101
    2. Inleiding Staatsrecht (5 ECTS) – PUB1102

3. Inleiding Internationaal Recht (3 ECTS) – IER1101
  4. Inleiding Europees Recht (3 ECTS) – IER1102
  5. Inleiding Belastingrecht (1 ECTS) – TAX1102
  6. Vaardighedentraining II (6 ECTS) – MET1102
- c. Semester 1 en 2: een leergang professionele ontwikkeling jaar 1 (6 ECTS) – LPO1100

2.

Het tweede jaar van de opleiding Rechtsgeleerdheid omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

- a. Semester 3 (bestaande uit 1 casus) met daarin inbegrepen de volgende onderwijseenheden:
  1. Staats- en Bestuursrecht (10 ECTS) – PUB2031
  2. Internationaal en Europees Recht (10 ECTS) – IER2031
  3. Internationaal Privaatrecht (3 ECTS) – PRI2024
  4. Bestuurs- en Europees procesrecht (2 ECTS) – PUB2032
  5. Vaardighedentraining III (2 ECTS) – MET2103
- b. Semester 4 (bestaande uit 1 casus) met daarin inbegrepen de volgende onderwijseenheden:
  1. Verbintenissenrecht (7 ECTS) – PRI2034
  2. Goederenrecht (7 ECTS) – PRI3021
  3. Relatievermogensrecht en Erfrecht (3 ECTS) – PRI2011
  4. Ondernemingsrecht (4 ECTS) – PRI3022
  5. Faillissementsrecht (3 ECTS) – PRI3023
  6. Arbeidsrecht (2 ECTS) – PUB3016
  7. Burgerlijk Procesrecht (1 ECTS) – LAW3020
- c. Semester 3 en 4: een leergang professionele ontwikkeling jaar 2 (6 ECTS) – LPO2100

3.

Het derde jaar van de opleiding Rechtsgeleerdheid omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

- a. Semester 5 (bestaande uit 1 casus) met daarin inbegrepen de volgende onderwijseenheden:
  1. Grondslagen en Methoden van het Recht (10 ECTS)
  2. Straf- en Strafprocesrecht (10 ECTS)
  3. Procesrecht (7 ECTS)
  4. Leergang professionele ontwikkeling V (3 ECTS)
- b. Semester 6:
  1. Law Hub (12 ECTS)
- c. Semester 5 en 6: individueel werkstuk (18 ECTS), waarvan 3 ECTS studiebelasting in semester 5 en 15 ECTS studiebelasting in semester 6.

Artikel 12

Nadere bepalingen ten aanzien van de invulling van Semester 6: Law Hub.

In semester 6 kan de student ervoor kiezen om binnen de in een aparte regeling uitgeschreven richtlijnen die vastgesteld is door de Opleidingsdirecteur, een invulling te geven aan de Law Hub. Niet-limitatief overzicht van invulling Law Hub:

- een juridische stage;
- (niet-)juridische onderwijseenheden aan een andere (ook buitenlandse) faculteit;
- juridische onderwijseenheden aan de faculteit;

- door de opleidingsdirecteur goedgekeurde eigen invulling onder begeleiding van een examenbevoegde docent;
- MaRBLe volgens bepalingen van artikel 19;
- ...

Artikel 13

Nadere bepalingen ten aanzien van het eindwerkstuk

1.

De studiebelasting die correspondeert met het eindwerkstuk bedraagt 18 ECTS. 3 ECTS worden besteed aan het zich eigen maken van onderzoeksmethoden, 15 ECTS aan het individueel eindwerkstuk zelf. Het eindwerkstuk betreft een werkstuk dat individueel beoordeeld wordt en maakt deel uit van het derde jaar van de opleiding Rechtsgeleerdheid.

2.

Het eindwerkstuk heeft een omvang van minimaal 8500 woorden en maximaal 10 000 woorden. Indien het aantal van 10 000 woorden wordt overschreden, is toestemming van de docent vereist.

3.

Het schriftelijk werkstuk wordt in het Nederlands geschreven. De student kiest in overleg met de examinerator een onderwerp voor het werkstuk, een en ander conform de regeling Eindwerkstuk (verkrijgbaar via intranet). In deze regeling staan nadere bepalingen over de procedure en inleverdata voor het eindwerkstuk, een en ander conform de daarover opgenomen bepalingen in de Regels en richtlijnen.

Artikel 14

Examen

De opleiding Rechtsgeleerdheid wordt afgesloten met het bachelorexamen. Om het examen te behalen moeten alle in artikel 11 genoemde onderdelen met een voldoende beoordeling worden afgesloten.

Artikel 15

Vormgeving onderwijsseenheden

1.

Het onderwijs in de onderwijsseenheden wordt kleinschalig en intensief georganiseerd. Het onderwijs kan georganiseerd worden in onderwijsgroepen, trainingen, individuele begeleiding of anderszins.

2.

De maximumgroepsgrootte van onderwijsgroepen in jaar 1 en 2 van de opleiding bedraagt 15 studenten.

3.

In jaar 1 en 2 van de opleiding worden ten minste 7 intensieve contacturen per week aangeboden in de vorm zoals in lid 1 aangegeven.

4.

Ter ondersteuning van het in lid 1 genoemde onderwijs kan in onderwijsseenheden flankerend onderwijs in de vorm van colleges, online modules of anderszins worden aangeboden.

5.

De opleiding kent geen aanwezigheidsplicht. De toetsing van de onderwijsseenheden kan zo worden ingericht dat aanwezigheid feitelijk vereist is.

Hoofdstuk 4

BIJZONDERE BEPALINGEN AANGAANDE ONDERWIJS

Artikel 16

Extracurriculair onderwijs

1.

Extracurriculair onderwijs maakt geen deel uit van het bachelorexamen en wordt opgenomen in de bij het getuigschrift horende cijferlijst onder de categorie 'extracurriculair onderwijs' voor zover de onderwijseenheden een studielast hebben en beoordeeld worden met een tentamen. Overig extracurriculair onderwijs wordt niet opgenomen in de cijferlijst.

2.

De in dit hoofdstuk genoemde onderwijseenheden zijn extracurriculair voor zover niet anders bepaald.

Artikel 17

Honoursprogramma

1.

De Faculteit kent een Bachelor Honours Programme. De samenstelling, de studielast en de selectieprocedure zijn opgenomen in een nadere regeling die door de Opleidingsdirecteur wordt vastgesteld na overleg met de Coördinator van het Honours Programme en de Examencommissie.

2.

Jaarlijks wordt op basis voornoemde regeling door de Coördinator van het Honours Programme een aantal studenten voor deelname aan het programma geselecteerd.

Artikel 18

Pleitwedstrijden

1.

De Faculteit erkent en faciliteert de deelname aan een aantal (inter)nationale pleitwedstrijden. De bedoelde wedstrijden, de studielast en de selectieprocedure zijn opgenomen in een nadere regeling die wordt vastgesteld door de Opleidingsdirecteur na overleg met de Moot Court Coördinator en de Examencommissie.

2.

Jaarlijks wordt op basis van voornoemde regeling door de Moot Court Coördinator een aantal studenten voor deelname aan een pleitwedstrijd geselecteerd.

Artikel 19

MaRBLe

1.

Het Research Based Bachelor Project (MaRBLe) is gericht op het doen van op primaire bronnen gebaseerd onderzoek. Het mondt uit in een met het eindwerkstuk vergelijkbaar werkstuk en een presentatie met een externe uitstraling.

2.

De studielast van het onderzoek bedoeld in het eerste lid van dit artikel, is 18 ECTS.

3.

6 ECTS zijn extracurriculair. De resterende 12 ECTS kunnen gebruikt worden ter invulling van Semester 6. Als de student het MaRBLe project niet inbrengt in Semester 6 dan is de volledige studielast extracurriculair

4.

Vervallen vanaf academiejaar 2022-2023.

5.

Het Faculteitsbestuur bepaalt jaarlijks of, en zo ja welke, MaRBLe-projecten worden aangeboden. Het faculteitsbestuur stelt een MaRBLe coördinator aan.

6.

Een student uit het derde jaar die tot de beste 25% van zijn cohort behoort en die door middel van een brief en/of een toelatingsgesprek naar het oordeel van de MaRBLe coördinator blijkt geeft van een voldoende motivatie, kan worden toegelaten tot MaRBLe.

7.

Een student uit het derde jaar die niet tot de top 25% van zijn cohort behoort, maar die naar het oordeel van de MaRBLe coördinator door middel van een brief en/of een toelatingsgesprek blijkt geeft van een voldoende motivatie, kan op verzoek tevens worden toegelaten tot MaRBLe.

Artikel 20

Overige vormen van extracurriculair onderwijs

Voor overige vormen van extracurriculair onderwijs is de toestemming van de Opleidingsdirecteur nodig. De Opleidingsdirecteur bepaalt of de vorm geschikt is voor opname in de cijferlijst zoals in artikel 16 lid 1 omschreven.

Hoofdstuk 5

TOELATING TOT ONDERWIJS EN TOETSING

Artikel 21

Toelating tot onderwijs

De student is gerechtigd deel te nemen aan het onderwijs conform de jaarlijkse planning met een voor de desbetreffende periode reguliere studielast zoals weergegeven in artikel 11 en met inachtneming van het bepaalde in artikel 22.

Artikel 22

Volgtijdelijkheid

Voor semester 3, 4 en 5 gelden volgende toegangseisen, oftewel volgtijdelijkheden:

- a. Voor semester 3 moet een student de onderwijseenheden Inleiding Bestuursrecht (PUB1101), Inleiding Staatsrecht (PUB1102), Inleiding Internationaal Recht (IER1101) en Inleiding Europees Recht (IER1102) uit jaar 1 behaald hebben.
- b. Voor de Leergang Professionele Ontwikkeling in semester 3 moet een student de Leergang Professionele Ontwikkeling Jaar 1 (LPO1100) met 'voldaan'/'pass' hebben afgesloten.
- c. Voor semester 4 moet een student de onderwijseenheid Inleiding Privaatrecht (PRI1101) uit jaar 1 behaald hebben.
- d. Voor semester 5 moet een student de onderwijseenheden Inleiding Grondslagen en Methoden (MET1100) en Inleiding Strafrecht (CRI1001) uit jaar 1 behaald hebben.

Artikel 23

Toelating tot toetsing

De student is gerechtigd deel te nemen aan de (deel)toetsen conform het toetsplan van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid.

Hoofdstuk 6

TOETSING

Artikel 24

Algemene bepalingen

1.

Om te toetsen of een student aan een onderwijseenheid voldoet wordt de student getoetst op academische vorming en wordt getoetst of de student in voldoende mate de voor de onderwijseenheid gestelde leerdoelen bereikt.

2.

Ter operationalisering van het in het voorgaande lid bepaalde wordt voor de opleiding een toetsplan vastgesteld. Het toetsplan wordt na goedkeuring door de Opleidingsdirecteur, na overleg met de Examencommissie, op de website gepubliceerd.

3.

Wijziging van het toetsplan geschiedt door de Opleidingsdirecteur, na overleg met de Examencommissie, conform een daartoe vastgestelde procedure.

Artikel 25

Cijfers en kwalificaties

1.

Onderwijseenheden worden beoordeeld met cijfers op een schaal van 0 tot 10.

2.

De beoordeling van een onderwijseenheid wordt als voldoende aangemerkt bij een eindcijfer van '6' of hoger.

3.

In afwijking van het bepaalde in lid 1 kunnen onderwijseenheden ook met de kwalificatie 'pass' of 'fail' beoordeeld worden.

Artikel 26

Vorm van toetsing

1.

Onderwijseenheden worden summatief getoetst, al of niet met voorafgaande formatieve elementen. In de opleiding wordt een variatie van toetsvormen gebruikt, evenredig over de opleiding verdeeld en afgestemd op de onderwijseenheid. De verdeling wordt opgenomen in het toetsplan. Toetsvormen bestaan in ieder geval uit mondelinge en schriftelijke toetsvormen.

2.

Toetsing van onderwijseenheden is waar mogelijk opgebouwd uit meerdere deoltoetsen. In het toetsplan wordt bepaald hoe deoltoetsen meewegen bij de toetsing en hoe de uiteindelijke uitslag van de toetsing wordt vastgesteld.

3.

De leergang professionele ontwikkeling wordt getoetst door middel van een portfolio.

4.

Aan studenten met een duurzame handicap of chronische ziekte wordt op aanvraag de gelegenheid geboden de toetsing op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap of ziekte aangepaste wijze af te leggen. De Examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

Artikel 27 Mondelinge tentamens

1.
Mondeling wordt niet méér dan een persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de Examencommissie anders heeft bepaald.
2.
Een mondeling tentamen wordt afgenomen door twee examinatoren, tenzij de Examencommissie anders heeft bepaald.
3.
Het mondeling afnemen van een tentamen geschiedt in het openbaar, tenzij de Examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 28 Regels en Aanwijzingen

De Examencommissie kan regels vaststellen en aanwijzingen geven omtrent beoordeling van toetsen en omtrent de vaststelling van uitslagen daarvan. Deze worden weergegeven in de Regels en Richtlijnen (R&R).

Hoofdstuk 7 TOETSUITSLAG

Artikel 29 Vaststelling en bekendmaking

1.
De examinerator stelt uiterlijk binnen vier weken na afloop van elk semester de uitslag van de toetsing vast, en verschaft het Opleidingsinstituut de nodige gegevens ten behoeve van de bekendmaking van de uitslag aan de student. In bijzondere gevallen kan de Examencommissie besluiten van deze termijn af te wijken.
2.
De examinatoren stellen na het afnemen van een mondeling tentamen terstond de uitslag vast en reiken aan de student een desbetreffende schriftelijke verklaring uit. Indien bij meerdere studenten na elkaar een zelfde tentamen wordt afgenomen, kan deze termijn met ten hoogste één week worden verlengd.
3.
Ten aanzien van een op andere wijze dan mondeling of schriftelijk af te leggen toetsing bepaalt de Examencommissie tevoren op welke wijze en binnen welke termijn de student een schriftelijke verklaring omtrent de uitslag verkrijgt.

Artikel 30 Geldigheidsduur

1.
De geldigheidsduur van behaalde toetsen is in beginsel onbeperkt.
2.
De Examencommissie kan met betrekking tot een onderdeel waarvan de toetsing langer dan zes jaar geleden is behaald, een aanvullende dan wel vervangende toets opleggen indien de getoetste kennis of het getoetste inzicht aantoonbaar verouderd is of de getoetste vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn. Indien sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 7.51 lid 2 van de WHW, wordt de periode van zes

jaar verlengd met de duur van de financiële ondersteuning die de student uit het profileringsfonds krijgt.

3.

Vakken van andere faculteiten of instellingen die ingebracht worden in het curriculum mogen op de datum van afstuderen niet langer dan zes jaar geleden behaald zijn tenzij de student kan aantonen dat het desbetreffende vak bij de faculteit/instelling waar het is afgelegd zijn geldigheid niet heeft verloren. Voorgaande regeling is eveneens van toepassing op vakken die ingebracht worden ten behoeve van een vrijstelling.

4.

Behaalde resultaten op deeltolsten van een onderwijseenheid blijven gedurende het desbetreffende academisch jaar en tot en met twee academische jaren erna geldig met als doel dat de student gebruik kan maken van de remediëringmogelijkheden zoals volgt uit het toetsplan.

Artikel 31

Inzagerecht en bewaarplicht

1.

Een student heeft recht op inzage van zijn schriftelijke (deel)toetsen.

2.

De opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van schriftelijke toetsen worden in papieren of digitale vorm gedurende 2 jaar na vaststelling van de toetsuitslag bewaard.

3.

Het met een voldoende resultaat afgeronde eindwerkstuk en de beoordeling daarvan worden ten minste zeven jaren bewaard.

Artikel 32

Fraude en plagiaat

1.

Onder fraude, waaronder ook plagiaat wordt begrepen, wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn of haar kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.

2.

Onder plagiaat wordt verstaan de presentatie van ideeën of woorden uit andermans teksten, zonder correcte bronvermelding.

3.

Indien de Examencommissie vaststelt dat een student bij een toets of deeltolst fraude heeft gepleegd, kan de Examencommissie passende maatregelen opleggen.

4.

De Examencommissie kan in ernstige gevallen van fraude het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht voorstellen om de inschrijving van betrokken student voor de opleiding definitief te beëindigen.

5.

Onverminderd de bevoegdheid van de Examencommissie heeft de decaan de bevoegdheid aangifte te doen van valsheid in geschrifte.

6.

In de Regels en Richtlijnen (R&R) wordt nader uitgewerkt wat onder fraude wordt verstaan en welke maatregelen de Examencommissie kan opleggen.

Artikel 33

Ongeschiktheid (Iudicium Abeundi)

1.

De decaan kan in bijzondere gevallen en na zorgvuldige afweging van de betrokken belangen het College van Bestuur vragen de inschrijving van een student voor de opleiding te beëindigen dan wel te weigeren, als die student door zijn gedragingen of uitlatingen blijk heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de door hem gevolgde opleiding hem opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening. De Examencommissie kan hiertoe een voordracht doen aan de decaan.

2.

In het geval de decaan van de Faculteit door het College van Bestuur om advies wordt gevraagd over een voorgenomen beëindiging of weigering van de inschrijving op de grond als weergegeven in lid 1, vraagt de decaan op zijn beurt om advies van de Examencommissie. Het advies aan de decaan is gemotiveerd.

Hoofdstuk 8 VRIJSTELLING

Artikel 34 Vrijstelling

1.

De Examencommissie is bevoegd een student voor bepaalde (deel)toetsen vrijstelling te verlenen. Vrijstelling wordt in ieder geval verleend indien aan een instelling van hoger onderwijs inhoudelijk, qua omvang en niveau gelijkwaardige (deel)toetsen met een voldoende zijn afgesloten.

2.

Er is geen vrijstelling mogelijk voor een (deel)toets op basis van een (deel)toets behaald in het kader van een masteropleiding.

3.

Van de onder 1 genoemde bevoegdheid wordt in ieder geval geen gebruik gemaakt voor zover de student door het verkrijgen van vrijstellingen minder dan 60 studiepunten, zijnde de combinatie van onderwijseenheden en eindwerkstuk, hoeft te behalen voor het afronden van de opleiding.

4.

Voor het eindwerkstuk wordt geen vrijstelling verleend.

5.

De Examencommissie verleent geen vrijstelling op grond van (deel)toetsen die door een student zijn behaald buiten de opleiding in de periode waarin de student door de Examencommissie was uitgesloten van deelname aan (deel)toetsen van de opleiding als gevolg van fraude.

Hoofdstuk 9 STUDIEADVIES

Artikel 35 Studiebegeleiding

Het Faculteitsbestuur draagt zorg voor de studiebegeleiding van studenten die aan de opleiding staan ingeschreven. De studieadviseurs hebben toegang tot de gegevens van de student teneinde deze individueel van advies te kunnen voorzien.

Artikel 36 Studieadvies

1. Conform artikel 7.8b lid 1 WHW brengt het Faculteitsbestuur aan iedere student uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving van de opleiding advies uit over het al dan niet voortzetten van de studie.
2. Indien het advies als bedoeld in het eerste lid negatief is, wordt daaraan geen afwijzing als bedoeld in artikel 7.8b lid 3 WHW verbonden.
3. Door of vanwege de Opleidingsdirecteur wordt, een procedure vastgesteld ten behoeve van het uitbrengen van het studieadvies. Die procedure omvat ten minste:
  - a. De criteria op basis waarvan het advies wordt gegeven.
  - b. De contactmomenten die er met studenten zijn ten aanzien van het advies.
4. Het advies ontbeert rechtsgevolgen voor de student, er staat geen beroep open..

Hoofdstuk 10

STUDIEVOORTGANGSMONITORING

Artikel 37

Studievoortgangsnorm

1. Conform de Wet Modern Migratiebeleid (MoMi) is de student met een verblijfsvergunning met als doel studie verplicht om minimaal 50% studievoortgang te behalen in een academisch jaar om de verblijfsvergunning te behouden. Uitwisselingsstudenten en pre-masterstudenten vallen niet onder deze norm.
2. De studievoortgangsnorm is 30 studiepunten per academisch jaar. Bij het vaststellen van het aantal studiepunten dat een student heeft behaald in een jaar worden in beginsel alle behaalde studiepunten meegeteld, inclusief vrijstellingen.
3. De studievoortgangsnorm geldt onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 9 van deze regeling.
4. De UM is verplicht om ieder jaar aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) te melden of er studenten zijn die de studievoortgangsnorm niet hebben behaald. Melding over de behaalde studievoortgang van het afgelopen academisch jaar vindt jaarlijks plaats in november.
5. Indien een student de 50%-norm niet heeft gehaald, kan deze in aanmerking komen voor verschoonbaarheid.

Artikel 38

Redenen voor verschoonbaarheid

1. Indien het faculteitsbestuur voornemens is negatief te besluiten over het voldoen aan de studievoortgangsnorm als bedoeld in artikel 37 wordt de student in de gelegenheid gesteld omstandigheden aan te voeren die tot het niet behalen van de norm hebben geleid.
2. Omstandigheden die in aanmerking komen voor erkenning zijn:
  - a. Ziekte van betrokkene;
  - b. Lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis van betrokkene;

- c. Zwangerschap en/of bevalling van betrokkene;
  - d. Bijzondere familieomstandigheden;
  - e. Bestuurlijke activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 van het Uitvoeringsbesluit WHW;
  - f. Een onvoldoende studeerbare opleiding;
  - g. Het hebben van een aan UM erkende topsportstatus;
  - h. Overige oorzaken die leiden tot onbillijkheid van overwegende aard (hardheidsclausule).
- 3.

De student die als gevolg van persoonlijke omstandigheden redelijkerwijze kan vermoeden studievertraging op te lopen, dient dit te melden aan de studieadviseur. De melding heeft tot doel de studievertraging ten gevolge van de omstandigheden te beperken en, indien naar het oordeel van de studieadviseur nodig, een individueel studieplan op te stellen. De melding is tijdig indien zij wordt gedaan binnen 14 dagen na het intreden van de omstandigheden.

Hoofdstuk 11

EXAMENS

Artikel 39

Graad; getuigschrift

1.

De Examencommissie beslist één maal per maand over toekenning van het bachelor getuigschrift en de graad die wordt verleend.

2.

Ten bewijze dat het bachelorexamen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de Examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Het getuigschrift wordt ondertekend door of namens de voorzitter van de Examencommissie en de Decaan. De uitreiking geschiedt in het openbaar, tenzij de Examencommissie in bijzondere gevallen anders bepaalt.

3.

Aan degene die het bachelorexamen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor of Laws (LLB) toegekend met daaraan toegevoegd de naam van de bacheloropleiding.

4.

Aan de geëxamineerde wordt bij de uitreiking van het getuigschrift een afzonderlijke cijferlijst verstrekt.

5.

Degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift, kan onder opgave van reden de Examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan. Dit verzoek moet worden ingediend minimaal een maand voordat de laatste toets is afgelegd. De Examencommissie willigt het verzoek in ieder geval - voor een nader te bepalen periode - in wanneer de student:

- door de faculteit is geselecteerd voor een extracurriculaire stage of een extracurriculaire exchange, of
- een bestuursfunctie vervult c.q. gaat vervullen waarvoor minimaal 9 maanden financiële ondersteuning uit het profileringsfonds wordt toegekend, of
- een INKOM bestuursfunctie vervult c.q. gaat vervullen.

De Examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

6.

De Examencommissie kan het predicaat Cum Laude dan wel Summa Cum Laude verlenen conform het daaromtrent bepaalde in de Regels en Richtlijnen.

Artikel 40 Grade Point Average

De Examencommissie kan een student een verklaring over zijn Grade Point Average verstrekken indien de student hiertoe een gemotiveerd verzoek indient (bijvoorbeeld voor een aanmelding voor een masterprogramma). Het Grade Point Average wordt uitsluitend vermeld op het transcript, niet op de officiële cijferlijst.

Artikel 41 Civiel Effect

In bijlage 3 wordt aangegeven in welke gevallen een student in aanmerking komt voor een verklaring van civiel effect.

Artikel 42 Certificaat Honoursprogramma

1. Indien het honoursprogramma als bedoeld in artikel 17 met goed gevolg is afgesloten, wordt naast het getuigschrift bedoeld in artikel 39 een afzonderlijk certificaat uitgereikt waarop dit is vermeld. Het certificaat is gebaseerd op het model dat het college van bestuur van de UM heeft vastgesteld.
2. Voor het behalen van dit certificaat gelden naast de vereisten van het reguliere bachelorexamen het met goed gevolg afleggen van de onderdelen van het honoursprogramma.
3. De bachelor Honours coördinator bepaalt of de student heeft voldaan aan alle specifieke vereisten van het honoursprogramma.

Artikel 43 Beroepsrecht

Op alle aan de student bekendgemaakte besluiten van de Examencommissie waarop een beroep vatbaar is, wordt de student gewezen op de mogelijkheid van beroep bij het College van Beroep voor de Examens ex artikel 7.61 WHW (welke bepaling bij deze regeling is opgenomen) en de termijn waarbinnen dit beroep moet worden ingesteld.

Hoofdstuk 12 SLOT- EN INVOERINGSBEPALINGEN

Artikel 44 Mandaat

1. De uitoefening van de in deze regeling genoemde bevoegdheden van het Faculteitsbestuur en de Opleidingsdirecteur kan gemandateerd worden aan een medewerker van het Opleidingsinstituut.
2. De uitoefening van de in deze regeling genoemde bevoegdheden van de Examencommissie kan de Examencommissie mandateren aan haar voorzitter en/of een of meer andere leden van de Examencommissie.
- 3.

Het Faculteitsbestuur mandateert de Decaan tot het uitbrengen van het besluit inzake het niet behalen van de studievoortgangsnorm. De Decaan zal de desbetreffende brieven ondertekenen en bij diens ontstentenis is de portefeuillehouder Onderwijs daartoe gemandateerd. Namens het Faculteitsbestuur kunnen hoorzittingen gehouden worden in het kader van het niet behalen van de studievoortgangsnorm als genoemd in artikel 37. De hoorzittingen en de eventuele beroepsprocedures kunnen gevoerd worden door (een lid van) de MoMi-commissie.

Artikel 45 Wijziging

1. Wijzigingen van deze regeling worden door het Faculteitsbestuur bij afzonderlijk besluit vastgesteld, gehoord de Opleidingsdirecteur en het orgaan dat adviesbevoegdheid dan wel instemmingsrecht heeft ten aanzien van de desbetreffende wijziging, te weten de Faculteitsraad onderscheidenlijk de desbetreffende Opleidingscommissie.
2. Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat de belangen van de studenten daardoor niet worden geschaad.

Artikel 46 Evaluatie

Het faculteitsbestuur draagt zorg voor regelmatige evaluatie van het onderwijs en weegt in elk geval daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit.

Artikel 47 Hardheidsclausule

De Examencommissie is bevoegd in individuele gevallen van deze regeling af te wijken, indien onverkorte toepassing naar haar mening gezien de bijzondere omstandigheden zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 48 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist het Faculteitsbestuur.

Artikel 49 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2022 en vervalt op 1 september 2023. Aldus vastgesteld door het Faculteitsbestuur op 22 februari 2022.

BIJLAGEN

bij de Onderwijs en examenregeling 2022/2023 van de bacheloropleiding
Rechtsgeleerdheid van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Maastricht

Bijlage 1 OVERGANGSREGELINGEN

Overgangsregeling naar aanleiding van programmaherziening van jaar 1, 2 en 3 van de bachelor Rechtsgeleerdheid respectievelijk per september 2020, september 2021 en september 2022.

1

Vanaf september 2020 wordt het programma van jaar 1, vanaf september 2021 het programma van jaar 2 en vanaf september 2022 van jaar 3 van het programma van de opleiding Rechtsgeleerdheid zoals vermeld in artikel 7 van de Onderwijs- en Examenregeling 2019/20, niet meer aangeboden.

2

Studenten die op 1 september 2020 nog geen studiepunten behorende bij het eerste cursusjaar behaald hebben, dienen aan de eisen van het nieuwe programma te voldoen.

3

Studenten die per september 2019 ingeschreven stonden voor de opleiding Rechtsgeleerdheid hebben recht op twee extra tentamenkansen in 2020/2021 om de respectievelijke onderdelen van jaar 1, twee extra tentamenkansen in 2021/2022 om de respectievelijke onderdelen van jaar 2 en twee extra tentamenkansen in 2022/2023 om de respectievelijke onderdelen van jaar 3 volgens het oude programma af te sluiten. Er wordt geen onderwijs volgens het oude programma aangeboden.

4

Vanaf 2021/2022 wordt alleen het nieuwe programma van jaar 1 aangeboden en getoetst. Vanaf 2022/2023 wordt alleen het nieuwe programma van jaar 2 aangeboden en getoetst. Vanaf 2023/2024 wordt alleen het nieuwe programma van jaar 3 aangeboden en getoetst.

5

Studenten die per september 2022 de keuzeruimte van 24 credits nog niet hebben ingevuld, kunnen dit invullen door:

a. het volgen van een of meerdere keuzeblokken van het bachelor programma European Law School zijnde;

Comparative administrative law (6 studiepunten)
Comparative civil procedure (6 studiepunten)
Comparative contract law (6 studiepunten)
Comparative income and business taxation (6 studiepunten)
Comparative legal history of the Euregion (6 studiepunten)
Comparative property law (6 studiepunten)
Concepts of criminal procedure (6 studiepunten)
Crime and criminal policy (6 studiepunten)
EU law: foundations (6 studiepunten)
EU law: substantive law (6 studiepunten)
European administrative law: (6 studiepunten)
European company law (6 studiepunten)
European criminal justice area (6 studiepunten)
European private law (6 studiepunten)

European human rights (6 studiepunten)
European tort law (6 studiepunten)
Intellectual Property in the Digital Single Market (6 studiepunten)

International business law (6 studiepunten)
Introduction to international human rights (6 studiepunten)
Law and art: the free movement of cultural property (6 studiepunten)
Law and neurosciences (6 studiepunten)
Law in Europe, from Gaius until the EU (6 studiepunten)
Legal Philosophy (6 studiepunten)
States, markets and European integration (6 studiepunten)

b. het volgen van een of meerdere keuzeblokken zijnde:
Consumentenrecht (6 studiepunten)
Inleiding Islamitisch familierecht (6 studiepunten)
Internationaal privaatrecht (6 studiepunten)
Materieel Strafrecht en Criminele Politiek (6 studiepunten)
Omgevingsrecht (6 studiepunten)
Personen- en familierecht (6 studiepunten)
Privacy (6 studiepunten)
Recht in de multiculturele samenleving (6 studiepunten)
Rechtspsychologie (6 studiepunten)
Werken in de Toekomst: Recht en Tech (6 studiepunten)

c. het volgen van blokken op universitair niveau (ook aan een buitenlandse faculteit). Een daartoe strekkend voorstel dient de student op voorhand bij de onderwijsbalie in te dienen; indien de aanvraag een blok bij een andere faculteit van de Universiteit Maastricht betreft, dient de aanvraag ingediend te worden via het Special Course Approval formulier (te vinden via My UM). De Opleidingsdirecteur beslist binnen vier weken op het voorstel. Zo nodig beslist de Examencommissie vervolgens binnen vier weken over eventueel extra op te leggen exameneisen;

d. de Opleidingsdirecteur kan, onder door hem te stellen voorwaarden toestemming verlenen voor een eigen invulling onder begeleiding van een examenbevoegde docent ter waarde van maximaal 6 studiepunten. Een daartoe strekkend voorstel, voorzien van een korte inhoudelijke omschrijving en de naam van de aangezochte begeleider, moet op voorhand bij de onderwijsbalie worden ingediend. De Opleidingsdirecteur beslist binnen vier weken op het voorstel. Zo nodig stelt de Examencommissie vervolgens binnen vier weken de exameneisen vast;

e. maximaal 12 studiepunten kunnen worden ingevuld met een stage;

f. maximaal 6 studiepunten kunnen worden ingevuld met een taalcursus

Bijlage 2

Toelichting bij Artikel 7, Voertaal

De keuze voor de taal van het onderwijs is in lijn met de UM Gedragscode taalgebruik conform WHW artikel 7.2.

Vanwege het specifieke karakter en profiel van de bachelor Rechtsgeleerdheid, wordt het onderwijs en toetsing gegeven in het Nederlands. Dit garandeert de kwaliteit van het onderwijs omdat:

- Het onderwerp van het programma heeft een typisch Nederlandse focus. De opleiding richt zich binnen de parameters van het Civiel Effect covenant op het Nederlandse recht, met inbegrip van het Internationale en Europese recht en de doorwerking daarvan in de Nederlandse rechtsorde.
- De opleiding bereidt voor op de Nederlandse arbeidsmarkt. De opleiding bachelor Rechtsgeleerdheid is onderdeel van het totaal aan kwalificaties dat noodzakelijk is om toe te treden tot de gereguleerde traditioneel juridische beroepen zoals advocaat, officier van justitie of rechter.

Ten behoeve van de kwaliteit van het onderwijs is Engels de taal van instructie indien het onderwijs betreft in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt en (waar noodzakelijk) indien het onderwijsmateriaal in het Engels is (zoals handboeken).

Bijlage 3 CIVIEL EFFECT vanaf september 2019

Hieronder staat vermeld in welke gevallen studenten in aanmerking komen voor een verklaring van civiel effect. Het overzicht is van toepassing op studenten die in het studiejaar 2019/20 of later in de master instromen.

Studenten die al in een eerder studiejaar in de master stonden ingeschreven kunnen nog op basis van de oude vereisten civiel effect verkrijgen mits zij uiterlijk 31 augustus 2021 afstuderen. Vanaf september 2021 is het onderstaande ook op hen van toepassing.

CIVIEL EFFECT	
voor studenten met diploma van de Universiteit Maastricht van de bacheloropleidingen Rechtsgeleerdheid / Fiscaal recht / European Law School met minor Nederlands recht	
master	civiel effect
Nederlands recht algemeen programma	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
Nederlands recht specialisatie Privaatrecht	ja
Nederlands recht specialisatie Handels- en ondernemingsrecht	ja
Nederlands recht specialisatie Staats- en bestuursrecht	ja
Nederlands recht specialisatie Strafrecht	ja
Recht en Arbeid specialisatie Arbeid en Gezondheid	ja
Recht en Arbeid specialisatie Arbeid en Onderneming	ja
Forensica NL track algemeen programma	ja
Forensica NL track specialisatie Strafrechtspleging	ja
Forensica NL track specialisatie Forensica	ja
Forensica ENG track	mits minimaal TWEE van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende zijn afgesloten
Fiscaal recht specialisatie Directe belastingen	ja
Fiscaal recht specialisatie Indirecte belastingen	ja
Fiscaal recht specialisatie Tax and Technology	ja
IETL algemeen programma	ja

IETL specialisatie Customs and International Supply Chain Taxation	ja
IETL specialisatie Tax and Technology	ja
ELS specialisatie EU Law and Market Integration	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
ELS specialisatie European Public law and Governance	ja
ELS algemeen programma	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
GAL specialisatie Human Rights	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
GAL specialisatie Corporate and Commercial Law	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
GAL specialisatie International Trade and Investment Law	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
GAL algemeen programma	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
ILs	mits minimaal één van de onder aan dit overzicht genoemde blokken met een voldoende is afgesloten
<p>Blokken zoals hierboven bedoeld in de tweede kolom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewijs in strafzaken • Civiele rechtspleging • Europees en nationaal constitutioneel recht • European Criminal Law • Insolventierecht • International Criminal Law • Ondernemingsrecht • Overheid en privaatrecht • Sociale zekerheid • Verdieping Arbeidsrecht • Verdieping Gezondheidsrecht • Verdieping Sociale Zekerheid • Verdieping strafprocesrecht 	

Voor studenten met andere vooropleidingen is het volgende van toepassing:

- a) Studenten die een erkende bacheloropleiding **hbo-Rechten** (Nederlands recht variant) hebben afgesloten plus de **UM pre-master voor afgestudeerden hbo-Rechten** voor de masteropleidingen 'Nederlands recht', 'Recht en Arbeid' en 'Forensica, Criminologie en Rechtspleging (Nederlandstalige track)', komen in aanmerking voor civiel effect als zij een van de vermelde masteropleidingen met de eventueel daarbij genoemde extra vereisten positief hebben afgerond.
- b) Studenten die aan een **andere Nederlandse faculteit** een **juridische** wo-bacheloropleiding hebben afgerond, dienen bij de desbetreffende faculteit een verklaring op

te vragen waaruit blijkt aan welke civiel-effecteisen nog voldaan moet worden. Deze verklaring moet hier aan de Examencommissie worden voorgelegd die vervolgens zal beoordelen aan welke vereisten de student nog moet voldoen om voor civiel effect in aanmerking te komen. De hiervoor genoemde vereisten voor de masteropleidingen zijn in dat geval het minimum; waar nodig worden die uitgebreid met andere onderdelen, eventueel ook op bachelorniveau.

- c) Studenten met een **andere vooropleiding** komen niet in aanmerking voor civiel effect.

**Bijlage 4
EINDTERMEN**

EINDTERMEN	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
A. De afgestudeerde heeft de volgende wetenschappelijke disciplinaire kennis en inzicht:			
<p>I. Zij/hij heeft kennis en inzicht van de belangrijkste rechtsgebieden van het nationale recht, het internationale recht en het Europese recht gekoppeld aan recente ontwikkelingen, het wetenschappelijk onderzoek in het desbetreffende vakgebied en de maatschappelijke realiteit.</p>	<p>De student volgt inleidende vakken op het gebied van het Nederlandse privaatrecht, straf(proces)recht en staats- en bestuursrecht.</p>	<p>Algemeen - De student heeft fundamentele kennis van en inzicht in het betrokken rechtsgebied: systeem, beginselen en belangrijkste regels, en de uitleg daarvan in rechtspraak en rechtswetenschap.</p> <p>Privaatrecht - Kennis en inzicht in het systeem van het Nederlandse Privaatrecht, met inbegrip van het burgerlijk procesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen en met name voor het onderdeel vermogensrecht de kennis van de deelgebieden geïntegreerd toe te passen</p> <p>Strafrecht - Kennis en inzicht in het systeem van het Nederlandse Strafrecht, met inbegrip van het strafprocesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen</p> <p>Staatsrecht en Bestuursrecht - Kennis en inzicht in het systeem van het Nederlandse Staatsrecht en het Nederlandse Bestuursrecht, met inbegrip van het bestuursprocesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie - Het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen</p> <p>Internationaal publiekrecht en Europees recht - Kennis van en inzicht in de hoofdthema's, bronnen en subjecten van het Internationaal publiekrecht en het Europees recht - Het vermogen om deze kennis en dit inzicht toe te passen op een probleemsituatie - Het vermogen om de hoofdthema's van het Internationaal publiekrecht en het Europees recht te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen</p>	

<p>II. Zij/hij heeft kennis en inzicht van de doorwerking van het internationale en Europese recht in de nationale rechtsorde en kan hoofdgebieden van het Nederlands recht (basaal) benaderen vanuit Europees en rechtsvergelijkend perspectief.</p>		<p>Student heeft kennis en inzicht in de doorwerking van het internationaal en Europees recht op de hierboven genoemde vakgebieden.</p>	
<p>III. Zij/hij heeft kennis en inzicht van een aantal meta-juridische vakgebieden, waaronder inbegrepen historische, filosofische, rechtstheoretische en psychologische aspecten van het recht.</p>		<p>Student heeft kennis en inzicht in diverse meta-juridische perspectieven op het recht, en kan deze bij een analyse van een maatschappelijk-juridisch vraagstuk betrekken</p>	
<p>IV. Zij/hij heeft basiskennis van een aantal niet-juridische vakgebieden (e.g. criminologie, psychologie, politicologie, economie, sociologie, informatica en technologie, religiewetenschappen, etc.) en de</p>	<p>Student begrijpt dat het recht niet in isolatie opereert, maar dat het samenhangt met andere vakgebieden</p>	<p>Student heeft een basaal begrip hoe niet-juridische vakgebieden kunnen bijdragen aan een oplossing van een probleem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Student heeft begrip hoe niet-juridische vakgebieden kunnen bijdragen aan een oplossing van een probleem - Student heeft basiskennis van het bestaan van niet-juridische vakgebieden en kan een relevante vraag aan een expert in een andere discipline stellen

verhouding van deze tot het recht.			
B. De afgestudeerde kan bovengenoemde kennis/inzicht op de volgende wijze toepassen en zich hierover een oordeel vormen en dit te presenteren:			
I. Zij/hij kan uit een aan het bachelor niveau aangepaste casus een juridisch probleem destilleren en de bijbehorende rechtsregels en elementen identificeren, en kan door middel van het toepassen van juridische methoden - met inbegrip van de rechtsvergelijking - een dergelijke casus oplossen.	Eenvoudige casusposities, afgebakend en gericht op juridische vraagstukken. Oog voor context van het recht, maar focus op het recht. - Probleemdefinitie - Strategiebepaling - Identificeren van mogelijke probleemoplossingen - Analyseren van mogelijke oplossingen - Toepassing van oplossing - Evalueren van de uitkomst	Meer complexe (meervoudige) casusposities, gericht op juridische vraagstukken. Oog voor context van het recht en de invloed van deze context op het recht. - Probleemdefinitie - Strategiebepaling - Identificeren van mogelijke probleemoplossingen - Analyseren van mogelijke oplossingen - Toepassing van oplossing - Evalueren van de uitkomst	Complexe casus (wellicht zonder antwoord in heersende leer, e.g. ELMC casus) en student levert plausibele oplossing. Student kan plaats van recht bepalen in een complexe multidisciplinaire omgeving - Probleemdefinitie - Strategiebepaling - Identificeren van mogelijke probleemoplossingen - Analyseren van mogelijke oplossingen - Toepassing van oplossing - Evalueren van de uitkomst
II. Zij/hij is in staat om zelfstandig, wetgeving, jurisprudentie, wetenschappelijke literatuur, andere juridische teksten en bronnenmateriaal te verzamelen, selecteren, analyseren en kritisch te verwerken.	- De benodigde bronnen benaderen door gebruik van eenvoudige zoek strategieën - De benodigde informatie beoordelen - De benodigde informatie effectief gebruiken - Ethisch gebruik van bronnen (referenties, voetnoten, plagiaat etc.) - Gebruik van platformen als Kluwer navigator, Rechtspraak.nl.	- Diverse relevante bronnen benaderen door gebruik te maken van verschillende zoek strategieën - De benodigde informatie beoordelen op basis van een beperkte set criteria - De benodigde informatie effectief organiseren en analyseren. - Ethisch gebruik van bronnen (referenties, voetnoten, plagiaat etc.) - Gebruik van platformen als Kluwer navigator, Rechtspraak.nl.	- Diverse relevante bronnen benaderen door gebruik te maken van verschillende zoek strategieën en laten zien dat deze effectief gewerkt heeft - De benodigde informatie beoordelen op basis van een set van criteria - De benodigde informatie effectief organiseren, analyseren en samenbrengen - Ethisch gebruik van bronnen (referenties, voetnoten, plagiaat etc.) - Gebruik van platformen als Kluwer navigator, Rechtspraak.nl.

<p>III. Zij/hij is in staat om kritisch te reflecteren op het onder BII genoemde, en is derhalve in staat argumentatie naar waarde te schatten en ter discussie te stellen. Zij/hij kan een juridische argumentatie opbouwen en verdedigen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Student heeft basaal begrip van logica en interpretatiemethoden (letterlijk, grammaticaal, wetshistorisch, teleologisch) - Student kan een eenvoudig juridische redenering opzetten - Student realiseert zich dat het recht een constante belangenafweging is - Student is in staat om van positie te veranderen en het tegenargument te presenteren 	<ul style="list-style-type: none"> - Student heeft begrip van logica en interpretatiemethoden (letterlijk, grammaticaal, wetshistorisch, teleologisch) en kan deze toepassen - Student kan een juridische redenering opzetten - Student realiseert zich dat het recht een constante belangenafweging is - Student is in staat om van positie te veranderen en het tegenargument te presenteren 	<ul style="list-style-type: none"> - Student heeft begrip van logica en interpretatiemethoden (letterlijk, grammaticaal, wetshistorisch, teleologisch) en kan deze strategisch toepassen - Student kan een complexe juridische redenering opzetten - Student realiseert zich dat het recht een constante belangenafweging is - Student is in staat om van positie te veranderen en het tegenargument te presenteren
<p>IV. Zij/hij is in staat om zelfstandig een substantieel wetenschappelijk werkstuk te schrijven.</p>	<p>Student is bekend met de elementaire fasen van het juridisch onderzoeksproces</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student kan een eenvoudige (literatuur)studie uitvoeren - Student begrijpt het belang van het formuleren van een onderzoeksvraag - Student kan een eenvoudige onderzoeksvraag formuleren - Student kan op basale wijze bepalen welke onderzoeksmethode(n) nodig is/zijn om de onderzoeksvraag te beantwoorden 	<p>Student is bekend met de fasen van het juridisch onderzoeksproces en heeft basaal begrip van andere methodologieën</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student kan een (literatuur)studie uitvoeren - Student is in staat om een effectief geformuleerde onderzoeksvraag te herkennen - Student kan een onderzoeksvraag formuleren - Student kan bepalen welke onderzoeksmethode(n) nodig is/zijn om de onderzoeksvraag te beantwoorden 	<p>Student is bekend met de fasen van het juridisch onderzoeksproces en heeft begrip van andere methodologieën</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student kan een uitgebreide (literatuur)studie uitvoeren - Student is in staat om een onderzoeksvraag in context van maatschappelijke ontwikkelingen en de staat van het vakgebied samen te brengen - Student kan een dergelijke onderzoeksvraag formuleren - Student kan op effectieve wijze bepalen welke onderzoeksmethode(n) nodig is/zijn om de onderzoeksvraag te beantwoorden

<p>V. Zij/hij is in staat om zelfstandig, correct en op heldere wijze mondeling of schriftelijk te communiceren over juridische vragen en problemen, informatie, ideeën, argumentatie en oplossingen. Zij/hij gebruikt hiertoe de meest geschikte argumentatie-, gespreks- en presentatietechnieken en is in staat verschillende daarbij behorende rollen te vervullen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Student laat een basaal begrip van context en doel van communicatie zien - Student stemt de wijze van communicatie af op publiek, doel en context - Student is in staat om door middel van basaal gebruik van structuur en opbouw de gebruikte redenering over te brengen - Student maakt basaal gebruik van bronnen en onderbouwingen - Student is in staat om in woord en geschrift op basale wijze te communiceren, waaronder begrepen houding, oogcontact, stemgebruik, taalgebruik, en lichaamstaal. - Student is in staat om gebruik te maken van verschillende ondersteunende hulpmiddelen om de wijze van communicatie te ondersteunen op basale wijze 	<ul style="list-style-type: none"> - Student laat begrip van context en doel van communicatie zien - Student stemt de wijze van communicatie af op publiek, doel en context - Student is in staat om door middel van gebruik van structuur en opbouw de gebruikte redenering over te brengen - Student maakt gebruik van bronnen en onderbouwingen - Student is in staat om in woord en geschrift te communiceren, waaronder begrepen houding, oogcontact, stemgebruik, taalgebruik, en lichaamstaal. - Student is in staat om gebruik te maken van verschillende ondersteunende hulpmiddelen om de wijze van communicatie te ondersteunen 	<ul style="list-style-type: none"> - Student laat een grondig begrip van context en doel van communicatie zien - Student stemt de wijze van communicatie effectief af op publiek, doel en context - Student is in staat om door middel van effectief gebruik van structuur en opbouw de gebruikte redenering over te brengen - Student maakt effectief gebruik van bronnen en onderbouwingen - Student is in staat om in woord en geschrift op effectieve wijze te communiceren, waaronder begrepen houding, oogcontact, stemgebruik, taalgebruik, en lichaamstaal. - Student is in staat om gebruik te maken van verschillende ondersteunende hulpmiddelen om de wijze van communicatie effectief te ondersteunen
<p>VI. Zij/hij is in staat om problemen vanuit verschillende invalshoeken, waaronder historische, maatschappelijke en ethische, te benaderen en theoretisch te onderbouwen en is zich bewust van de maatschappelijke en</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Student kan verschillende oplossingen binnen het recht identificeren (inzicht in materiële of procedurele oplossingen) - Student heeft oog voor context van het recht, maar focus op het recht. - Student is bewust van historische, maatschappelijke en ethische aspecten 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyseren van verschillende oplossingen binnen het recht en daarbuiten (materieel en procedureel) - Oog voor context van het recht en de invloed van deze context op het recht. - Analyseren van historische, maatschappelijke en ethische aspecten 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyseren, samenbrengen, en concretiseren van verschillende oplossingen binnen het recht en daarbuiten (materieel en procedureel) - Student kan plaats van recht bepalen in een complexe multidisciplinaire omgeving - Analyseren en samenbrengen van historische, maatschappelijke en ethische aspecten

historische context waarbinnen het recht functioneert.			
VII. Zij/hij is in staat om de rol van het eigen normen- en waardenpatroon te onderkennen in zijn denken/handelen.	<ul style="list-style-type: none"> - Student begrijpt de waarde van het begrijpen van eigen normen en waarden en de invloed van deze op zijn/haar gedrag. - Student begrijpt het belang van het kennen van eigen sterke en zwakke punten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat om door zelfreflectie te komen tot inzicht in de waarde van de eigen normen en waarden die van invloed zijn op zijn/haar gedrag. - Student is in staat om door middel van zelfreflectie te komen tot inzicht in zijn/haar eigen sterke en zwakke punten 	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat om door zelfreflectie te komen tot een dieper begrip van zijn of haar eigen normen en waarden en de invloed van deze op zijn/haar gedrag, en waar nodig dit aan te passen. - Student is in staat om door zelfreflectie te komen tot een dieper begrip van zijn/haar sterke en zwakke punten en is in staat, waar nodig, aan deze te werken.
VIII. Zij/hij is in staat om de Nederlandse en Engelste taal adequaat te gebruiken.	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat zich correct en foutloos in het Nederlands uit te drukken - Student maakt gebruik van zijn taalvaardigheid om op eenvoudige wijze een boodschap over te brengen - Student heeft passieve, en waar nodig, actieve kennis van het Engels 	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat zich correct en foutloos in het Nederlands uit te drukken - Student maakt op duidelijke en gepaste wijze gebruik van zijn taalvaardigheid om een boodschap over te brengen - Student heeft passieve, en waar nodig, actieve kennis van het Engels 	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat zich correct en foutloos in het Nederlands uit te drukken - Student maakt op gesofisticeerde, professionele en effectieve wijze gebruik van zijn taalvaardigheid om een boodschap duidelijk en vloeiend over te brengen - Student heeft passieve, en waar nodig, actieve kennis van het Engels
C. Leervaardigheden :			
I. Zij/hij is in staat de eigen aanpak en leerprocessen zelfstandig en zelfsturend te plannen, uit te voeren en te evalueren vanuit een instelling die gericht is op levenslang leren.	<ul style="list-style-type: none"> - Student herkent zijn eigen leerproces - Student is in staat De sterke en zwakke punten van zijn leerproces op basale wijze te begrijpen - Student is in staat zijn leerproces te plannen en desgewenst aan te passen - Student kan zijn eigen leerproces analyseren met een sterkte/zwakte analyse 	<ul style="list-style-type: none"> - Student herkent zijn eigen leerproces - Student is in staat de sterke en zwakke punten van zijn leerproces op basale wijze te begrijpen - Student is in staat zijn leerproces te plannen en onder (externe) druk aan te passen - Student kan zijn eigen leerproces analyseren met een sterkte/zwakte analyse en stappen kan zetten om deze aan te passen 	<ul style="list-style-type: none"> - Student herkent zijn eigen leerproces - Student is in staat de sterke en zwakke punten van zijn leerproces te begrijpen - Student is in staat zijn leerproces te plannen en onder (externe) grote druk aan te passen - Student kan zijn eigen leerproces analyseren met een sterkte/zwakte analyse - Student kan zijn eigen leerproces evalueren, daar verantwoordelijkheid voor nemen, en aanpassingen maken

<p>II. Zij/hij is in staat om in een team te werken.</p>	<p><i>Groepsdynamiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student heeft een basaal begrip van dynamiek in een groep - Student draagt bij aan een constructief klimaat in het team <p><i>Eigen bijdrage tijdens groepsbijeenkomsten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student draagt actief bij aan groepsbijeenkomsten <p><i>Eigen bijdrage buiten de groep</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student neemt zijn verantwoordelijkheid door eigen werk conform afspraken af te maken en aan te passen <p><i>Gedeelde verantwoordelijkheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student accepteert verantwoordelijkheid voor zijn eigen bijdrage aan het team <p><i>Omgaan met conflict</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student accepteert de gezichtspunten van anderen 	<p><i>Groepsdynamiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student heeft een begrip van dynamiek in een groep en kan deze analyseren - Student draagt bij aan een constructief klimaat in het team <p><i>Eigen bijdrage tijdens groepsbijeenkomsten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student draagt actief en constructief bij aan groepsbijeenkomsten <p><i>Eigen bijdrage buiten de groep</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student neemt zijn verantwoordelijkheid door eigen werk conform afspraken af te maken en bij te dragen aan het groepsresultaat <p><i>Gedeelde verantwoordelijkheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student accepteert verantwoordelijkheid voor het team <p><i>Omgaan met conflict</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat om op zoek te gaan naar compromissen 	<p><i>Groepsdynamiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student heeft een begrip van dynamiek in een groep en kan deze analyseren, evalueren en, waar nodig, bijsturen - Student draagt bij aan een constructief klimaat in het team <p><i>Eigen bijdrage tijdens groepsbijeenkomsten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student draagt actief en constructief bij aan groepsbijeenkomsten en committeert zich aan het groepsproces <p><i>Eigen bijdrage buiten de groep</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student neemt zijn verantwoordelijkheid door eigen werk conform afspraken af te maken en draagt proactief bij aan het groepsresultaat <p><i>Gedeelde verantwoordelijkheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student accepteert collectieve verantwoordelijkheid van het team <p><i>Omgaan met conflict</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Student gaat conflict niet uit te weg en is in staat om betrokken te blijven teneinde het conflict op te lossen
<p>III. Zij/hij is in staat om een aansluitende master met goed gevolg te doorlopen.</p>			<p>Student is in staat om een masterprogramma te complementeren</p>
<p>IV. Zij/hij is in staat een beroep uit te oefenen waarin bachelors in de Rechtsgeleerdheid werkzaam kunnen zijn.</p>			<p>Student is in staat om een beroep uit te oefenen waar een bachelor voor vereist is</p>

<p>V. Zij/hij is in staat om feedback te geven, te krijgen en te vragen</p>	<p><i>Vragen</i> - Student is in staat om feedback te vragen als onderdeel van zijn onderwijsprogramma <i>Geven</i> - Student is in staat om passende feedback te geven als onderdeel van zijn onderwijsprogramma <i>Krijgen</i> - Student is in staat om feedback te ontvangen als onderdeel van zijn onderwijsprogramma en accepteert dat de ander een ander gezichtspunt kan hebben</p>	<p><i>Vragen</i> - Student is in staat om feedback te vragen <i>Geven</i> - Student is in staat om passende feedback te geven <i>Krijgen</i> - Student is in staat om feedback te ontvangen en vervolgvragen te stellen om de feedback te begrijpen teneinde zijn eigen gedrag aan te passen</p>	<p><i>Vragen</i> - Student is in staat om op eigen initiatief feedback te vragen <i>Geven</i> - Student is in staat om op eigen initiatief passende feedback te geven <i>Krijgen</i> - Student is in staat om op een vrije en open wijze feedback te ontvangen en vragen te stellen om in een feedback-dialogoog te komen</p>
<p>D. Wereldburgerschap</p>			

<p>I. Zij/hij realiseert zich dat hij als wereldburger een plek inneemt in de maatschappij en kan vanuit die internationale verbondenheid actie ondernemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat om wereldwijde bestuursstructuren, rechten en verantwoordelijkheden, wereldwijde uitdagingen en verbinding tussen wereldwijde, nationale en lokale systemen en processen te begrijpen. - Student ontwikkelt een houding van zorg en empathie voor anderen en het milieu met respect voor diversiteit. - Student is in staat om verschillende identiteiten, zoals cultuur, taal, religie, gender en onze gemeenschappelijke mensheid ter herkennen en te waarderen. - Student kan vaardigheden ontwikkelen om te leven in een in toenemende mate diverse wereld. - Student kan vaardigheden ontwikkelen en toepassen om als burger in de wereld te staan, zoals kritische vragen stellen, omgaan met informatietechnologie, omgaan met media en informatie, kritisch denkvermogen, besluitvorming, probleemoplossing, onderhandeling, werken aan vrede en aan persoonlijke en sociale verantwoordelijkheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Student is in staat om wereldwijde bestuursstructuren, rechten en verantwoordelijkheden, wereldwijde uitdagingen en verbinding tussen wereldwijde, nationale en lokale systemen en processen te begrijpen en kan reflecteren op de onderlinge verbondenheid van deze. - Student kan zijn eigen waarden en gedachten identificeren en te begrijpen hoe deze politieke en sociale besluitvorming, perceptie van sociale gerechtigheid en maatschappelijke betrokkenheid beïnvloeden. - Student ontwikkelt waarden van eerlijkheid en sociale gerechtigheid en vaardigheden om ongelijkheid op basis van gender, socio-economische status, cultuur, religie, leeftijd en andere problemen kritisch te analyseren. - Student kan vaardigheden ontwikkelen en toepassen om als burger in de wereld te staan, zoals kritische vragen stellen, omgaan met informatietechnologie, omgaan met media en informatie, kritisch denkvermogen, besluitvorming, probleemoplossing, onderhandeling, werken aan vrede en aan persoonlijke en sociale verantwoordelijkheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Student kan kennis vergaren en begrijpen en kan kritisch reflecteren over wereldwijde, regionale, nationale en lokale problemen en uitdagingen en over de wederzijdse verbondenheid en afhankelijkheid van verschillende landen en bevolkingsgroepen. - Student heeft een ontwikkeld gevoel van het horen tot de mensheid, van het hebben van gemeenschappelijke waarden en verantwoordelijkheden, empathie, solidariteit en respect voor verschillen en diversiteit. - Student kan effectief en verantwoord op lokaal, nationaal en wereldwijd niveau bijdragen aan een meer vreedzame en duurzame wereld. - Student kan vaardigheden ontwikkelen en toepassen om als burger in de wereld te staan, zoals kritische vragen stellen, omgaan met informatietechnologie, omgaan met media en informatie, kritisch denkvermogen, besluitvorming, probleemoplossing, onderhandeling, werken aan vrede en aan persoonlijke en sociale verantwoordelijkheid.
---	--	--	---

